

Bülten

HAFTALIK

MAYIS

2022

YIL: 3

SAYI: 61

HAFTA: 61

Yavuz Selim Mah. Tanrıverdi Sk. No:16/1 TURHAL

Tel: 0.356 275 12 14 E-Posta: turhaltso@tobb.org.tr

www.turhaltso.org.tr

TURHAL TİCARET VE SANAYİ ODASI HAFTALIK YAYIN ORGANI 16-20 Mayıs 2022

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni Yayınlandı...

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nin 117. sayısı yayımlandı. Bülteşte şu görüşlere yer verildi:

"Şubat ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 5,1 oranında (1,1 milyon) artarak 22,2 milyon olarak gerçekleşmiştir. SGK Şubat ayı verilerine göre, toplam sigortalı çalışanların yüzde 72'sini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu yıllık olarak yüzde 6,1 (919 bin) artmış ve genel eğilimi belirleyici olmuştur. Esnaf-çiftçi grubundaki değişim yüzde 3,7 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda eğilimler farklılaşmaktadır; bu dönemde esnaf sayısında yüzde 7,3 (171 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 11,4 (64 bin) düşüş görülmüştür. Çiftçi sayısında uzun süreli düşüş eğiliminin yanı sıra, esnaf sayısında son aylardaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir. Kamu sektöründe sigortalı çalışan sayısındaki artış ise yüzde 1,6 ile sınırlıdır." 2

Konut Satışları Nisanda Rekor Kırdı

TÜİK, nisan ayına ilişkin konut satış istatistiklerini açıkladı. Buna göre, Türkiye genelinde konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 38,8 artarak 133 bin 58 oldu. Konut satışlarında İstanbul, 26 bin 330 konut satışı ve yüzde 19,8 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarına göre İstanbul'u 12 bin 195 konut satışı ve yüzde 9,2 pay ile Ankara, 8 bin 459 konut satışı ve yüzde 6,4 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 25'er konut ile Ardahan ve Hakkari, 47 konut ile Bayburt oldu. 3

Tarım ÜFE Aylık ve Yıllık Bazda Arttı

TÜİK, nisan ayına ilişkin Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) verilerini açıkladı. Buna göre, Tarım-ÜFE nisanda bir önceki aya göre yüzde 17,76, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 72,29, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 45,26 artış gerçekleşti. Sektörlerde bir önceki aya göre balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 0,12, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 18,10 ve ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 21,03 artış gerçekleşti. 2

Mart Ayı Cari Açık Rakamları Açıklandı

Cari işlemler hesabı martta 5 milyar 554 milyon dolar açık verirken, 12 aylık cari işlemler açığı 24 milyar 223 milyon dolar oldu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan ödemeler dengesi verilerine göre, cari işlemler açığı, martta geçen yılın aynı ayına kıyasla 2 milyar 229 milyon dolar artarak 5 milyar 554 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler açığı 24 milyar 223 milyon dolara yükseldi.

Bu gelişimde, ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının 3 milyar 356 milyon dolar artarak 6 milyar 342 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Geçen yılın mart ayında 314 milyon dolarlık açık oluşan altın ve enerji hariç cari işlemler hesabında, bu yılın aynı döneminde 2 milyar 480 milyon dolar fazla verildi. Bu dönemde, hizmetler dengesi kaynaklı net girişler 1 milyar 472 milyon dolar artarak 2 milyar 329 milyon dolara yükseldi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, martta geçen yılın aynı dönemine göre 708 milyon dolar artışla 1 milyar 450 milyon dolara ulaştı. Aynı dönemde, birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar 174 milyon dolar artarak 1 milyar 397 milyon dolar oldu. Geçen yılın mart ayında 27 milyon dolar giriş kaydeden ikincil gelir dengesi kaleminde ise 2022'nin aynı ayında 144 milyon dolar çıkış yaşandı.

Öte yandan, şubat ayına ilişkin cari işlemler açığı 5 milyar 154 milyon dolardan 5 milyar 441 milyon dolara revize edildi.

İthalat ve İhracat Birim Değer Endeksleri Yükseldi...

TÜİK, mart ayına ilişkin dış ticaret endekslerini açıkladı. Buna göre, ihracat birim değeri Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,7 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 6,0, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 16,8, yakıtlarda yüzde 79,1 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 7,9 arttı. 3

Kamu İhalelerinde "e-ihale" Zorunluluğu...

Kamu ihalelerinde elektronik ihale (e-ihale) yönteminin kullanımı zorunlu oldu. 1 Ağustos'tan sonra, yaklaşık maliyeti Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddesinde öngörülen eşik değerine kadar olan mal ve hizmet alımlarında ve açık ihale usulü ile gerçekleştirilen ihalelerin e-ihale ile yapılması gerekecek. 3

Ücretli Çalışan Sayısı Yıllık Bazda Arttı

SAMSUN TSO & TB YENİ HİZMET BİNASI AÇILDI

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası & Ticaret Borsası'nın yeni hizmet binası açılış ve ödül töreni, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun katılımıyla gerçekleştirildi.

Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer Çenesiz'in de katıldığı açılış konuşan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Odanın ve borsanın bir arada olması Türkiye'de çok nadir bir durumdur. Bu birlikteliği Samsun'da güzel sağlamışsınız. Bu eserin ortaya

çıkmasıyla burada Samsun'un ekonomisine hizmet edilecek. Bugün üniversiteden girişimcilikle alakalı gençlerle sohbet ettim. Samsun'da üniversiteden doktora unvanı almak büyük bir onur. Ayrıca Samsun Büyükşehir Belediye Başkanımız Mustafa Demir, 'Rifat'ı Samsunlu yapalım' demiş. Benim için büyük bir onur bu. Bana 'fahri hemşehrilik' verdiniz. Artık ben de Samsunluyum, artık Ankara'da Samsunlu bir hemşehrini var. Yapabileceğim bir şey olursa her zaman sizlere yardım etmeye hazırım" dedi. 2

Finansal Hizmetler Güven Endeksi Açıklandı

TCMB tarafından mayıs ayına ilişkin Finansal Hizmetler İstatistikleri ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi açıklandı. Finansal hizmetlerde faaliyet gösteren 155 kuruluşun yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplulaştırılmasıyla elde edilen anket sonuçlarına göre, endeks Mayıs'ta 5,8 puan azalarak 172,9 seviyesine geriledi.

Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki iş durumu, son üç aydaki hizmetlere olan talep ve gelecek üç aydaki hizmetlere olan talep beklentisi olmak üzere tüm alt endeksler FHGE'yi azalış yönünde etkiledi. 3

Özel Sektörün Yurt Dışı Kredi Borcu Azaldı

TCMB tarafından Mart 2022 dönemine ait özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri yayımlandı. Buna göre, mart ayında özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu 2021 sonuna kıyasla 1,7 milyar dolar azalarak 167,3 milyar dolara geriledi. 3

Tüketici Güven Endeksi Mayısta Arttı...

TÜİK, mayıs ayına ilişkin tüketici güven endeksi verilerini açıkladı. TÜİK ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yürütülen "Tüketici Eğilim Anketi" sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, mayısta bir önceki aya göre yüzde 0,4 arttı. Nisanda 67,3 olan endeks, Mayıs'ta 67,6 olarak kayıtlara geçti.

Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Nisanda 49,1 iken mayısta yüzde 1,2 azalarak 48,5 oldu. Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi endeksi ise Nisanda 63,9 iken mayısta yüzde 4 artışla 66,5'e yükseldi. 2

İhracatçı ve Üreticilere Kurumlar Vergisi İndiriminin Ayrıntıları Belli Oldu...

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliği Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. "Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile

ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle istigal eden kurumların da münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançları için kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli olarak uygulanmasına imkan tanıdı. Tebliğle, söz konusu uygulamaya ilişkin esaslar belirlendi. 3

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası & Ticaret Borsası'nın yeni hizmet binası açılış ve ödül töreni, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun katılımıyla gerçekleştirildi.

Yönetim Kurulu Başkanımız Ömer Çenesiz'in de katıldığı açılışta konuşan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "Odanın ve borsanın bir arada olması Türkiye'de çok nadir bir durumdur.

Bu birlikteligi Samsun'da güzel sağlamışsınız. Bu eserin ortaya çıkmasıyla burada Samsun'un ekonomisine hizmet edilecek. Bugün üniversitelerin girişimcilik alakalı gençlerle sohbet ettik. Samsun'da üniversitelerin doktora unvanı almak büyük bir onur. Ayrıca Samsun Büyükşehir Belediye Başkanımız Mustafa Demir, 'Rifat' Samsunlu yapalım' demiş. Benim için büyük bir onur bu. Bana 'fahri hemşehrik' verdiniz. Artık ben de Samsunluyum, artık Ankara'da Samsunlu bir hemşehrim var. Yapabileceğim bir şey olursa her zaman sizlere yardım etmeye hazırım" dedi.

Oda ve borsa başkanlarının ülke ekonomisine ve istihdamda katkı verdiğinin altını çizen Hisarcıklıoğlu, "Bizim bu koltuklardan bir maddi beklentimiz yok. Benim 365 oda/borsa başkanı cebinden harcıyor ve buradan bir kazanıcı yoktur. Esas kazancımız var, bu nedir? Bu işin havası filan yok. Bu işin esas kazancı gerçek dünyada olacak inşallah. Çünkü insanın en hayırlısı insana faydalı olandır. Bu prensibi kabulümüz durumdayız. Eğer 1 kişiye ilave iş, aş açabilir, o kişinin yanında ilave 1 kişi de ekmeğe ziyebilirse, ülkesine 1 lira katma değer oluşturur, zenginlik sağlayabiliyorsa ne mutlu ona. Tüm zor şartlara rağmen bir taraftan pandemi, bir taraftan Ukrayna Rusya savaşı ve bir taraftan da içimizdeki sıkıntılar olmasına rağmen üretmeye, almaya atmaya kardeşlerimiz aşkla, şevkle devam ediyorlar. Ekonomiye destek veren herkesi saygıyla selamlıyorum" diye konuştu.

Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Salih Zeki Murzioğlu da "Samsun'da 100 yılı aşkın

bir sürdürir hizmet veren Samsun Ticaret ve Sanayi Odası şehrin ve bölgenin kalkınmasına katkı veren en önemli aktörlerden biridir. Samsun Ticaret ve Sanayi Odası olarak 121 yıl önce doğmuş olsak da bizim fiklerimiz, ideallerimiz ve inancımız her daim genç kalacaktır. Diliyorum bu yeni binası Samsun ve ülkemiz için katma değer sağlayacak yeni projelere, güzel işlere, bambaşka ilklere vesile olur" şeklinde konuştu.

Yerli otomobilin Anadolu'da ilk kez Samsun'da sergilendiğine de değinen Murzioğlu, şunları söyledi: "Ülkemiz içinde anlamlı bir girişimin tüm dünya çapında yankı uyandıran milli gururumuz TOGG'u Anadolu'da ilk kez Samsunlularla buluşturmanın mutluluğunu yaşıtan, tarihi bir sorumluluk olarak Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu TOGG Yönetim Kurulu Başkanlığı'na yürüten Başkanımız Hisarcıklıoğlu'na şükranlarımızı sunuyorum".

Açılışın ardından, Samsun Ticaret ve Sanayi Odası üyesi olan ve İstanbul Sanayi Odası tarafından belirlenen Türkiye'nin İlk ve İkinci 500 Sanayi İşletmesi arasında yer alan 12. Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin açıkladığı Türkiye'nin İlk 1000 İhracatçısı listesinde giren 7 firmaya, düzenlenen 'Üreten Samsun'un Yıldızları' töreninde ödül verildi.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni Yayınlandı...

Şubat ayında sigortalı çalışan sayısı 1,1 milyon arttı, kadın istihdam oranı yüzde 32,2'ye ulaştı

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nin 117. sayışı yayımlandı. Bültende şu görüşlere yer verildi:

"Şubat ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 5,1 oranında (1,1 milyon) artarak 22,2 milyon olarak gerçekleşmiştir. SGK Şubat ayı verilerine göre, toplam çalışanların yüzde 72'sini oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu yıllık olarak yüzde 6,1 (919 bin) artmış ve genel eğilimi belirleyici olmuştur. Esnaf-çiftçi grubundaki değişim yüzde 3,7 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda eğilimler farklılaşmaktadır; bu dönemde esnaf sayısında yüzde 7,3 (171 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 11,4 (64 bin) düşüş görülmüştür. Çiftçi sayısında uzun süreli düşüş eğiliminin yanı sıra, esnaf sayısında son aylardaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekmektedir. Kamu sektöründe sigortalı çalışan sayısındaki artış ise yüzde 1,6 ile sınırlıdır.

Sigortalı ücretli çalışanların yüzde 52,6'sını oluşturan 3 ana sektörde istihdam artışını düşük seviyelerde seyretmektedir. Toplam sigortalı ücretli çalışanların yüzde 27,9'u imalat, yüzde 15,6'sı toptan ve perakende ticaret ve yüzde 9,2'si inşaat sektörlerinde istihdam edilmiştir. Yıllık değişimleri bakıldığında imalatta yüzde 7,9, toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 2,9, inşaat sektöründe ise yüzde 1,3 artış gözlenmekle beraber, söz konusu artışlar düşük seviyelerde seyretmektedir. Özellikle inşaat sektöründe Nisan 2021'den itibaren gözlenen hızlı gerileme eğilimi dikkat çekmektedir. Diğer taraftan, sigortalı ücretli çalışanların yüzde 8,5'ini oluşturan dördüncü ana sektör olan idari ve destek faaliyetindeki istihdam son bir yılın 8 ayında gerilerken, Kasım 2021'de başlayan sınırlı artış trendi Şubat (yüzde 2,2) ayında da devam etmiştir.

Kadın çalışan sayısı geçen yıla ve Ocak ayına göre

artmıştır. Şubat 2022'de sigortalı kadın çalışan sayısı bir yıl öncesine göre 488 bin, Ocak ayına göre ise 29 bin artmış ve 5,1 milyona ulaşmış; toplam istihdam içindeki payı da yüzde 32,2'ye yükselmiştir. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısında Eylül ayından bu yana devam eden artış eğilimiyle, kadın istihdamı Şubat ayında sayı olarak en yüksek tarihsel istihdam seviyesine ulaşmıştır. Aynı zamanda, kadın istihdamı istihdam payı olarak da en yüksek tarihsel düzeylerine ulaşmıştır.

Eğitim sektörü kadın çalışan sayısında en çok artış yaşanan sektör olmuştur. Kadın çalışanların payının en yüksek olduğu sektörler; ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (yüzde 92,8) ile ev içi çalışanların faaliyetleridir (yüzde 88). Onun dışında, sosyal hizmetler, eğitim, yatılı bakım faaliyetleri ve insan sağlığı hizmetleri sektörlerinde de yüzde 60'ın üzerindeki paylarla kadın çalışanların ağırlıkta olduğu görülmektedir; dolayısıyla, bu sektörlerdeki gelişmeler kadın istihdamında önem arz etmektedir. Öte yandan, kadın çalışanların yüzde 40'ından fazlası 5 sektörde istihdam edilmiştir. Şubat 2022 itibarıyla bu sektörler perakende ticaret (yüzde 11,9), insan sağlığı hizmetleri (yüzde 10,3), eğitim (yüzde 9), giyim eşyaları imalatı (yüzde 7) ve yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (yüzde 5) sektörleridir. Söz konusu sektörlerin hepsinde yıllık olarak kadın çalışan sayıları artmıştır. Özellikle yiyecek içecek hizmet faaliyetleri (yüzde 32,3), eğitim (yüzde 15,8) ve giyim eşyaları imalatı (yüzde 12,1) sektörlerindeki yüksek artışlar dikkat çekmektedir ve son bir yılda toplam 164 bin yeni kadın istihdamı bu üç sektörde yaratılmıştır." denildi.

Tarım ÜFE Aylık ve Yıllık Bazda Arttı

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım ÜFE) nisanda bir önceki aya göre yüzde 17,76, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 118,53 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), nisan ayına ilişkin Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) verilerini açıkladı. Buna göre, Tarım-ÜFE nisanda bir önceki aya göre yüzde 17,76, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 72,29, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 118,53 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 45,26 artış gerçekleşti.

Sektörlerde bir önceki aya göre balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 0,12, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 18,10 ve omancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 21,03 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre çökt yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 6,52, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 8,41, tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 27,66 artış gerçekleşti.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 21,82 ile

turuncgiller ve yüzde 45,18 ile koyun ve keçi, canlı; bunların işlenmesi süt ve yapıları oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 295,72 ile lifli bitkiler, yüzde 248,33 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular ve yüzde 135,01 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu.

Bir önceki aya göre artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 4,95 ile turuncgiller ve yüzde 5,60 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal ürünler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 61,29 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 42,69 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise yüzde 0,11 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtaları oldu.

Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı, martta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, mart ayına ilişkin ücretli çalışan istatistiklerini yayımladı. Buna göre, sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2022 Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 arttı. Ücretli çalışan sayısı bir önceki yılın aynı ayında 13 milyon 10 bin 420 kişi iken, 2022 yılı Mart ayında 13 milyon 851 bin 380 kişi oldu.

Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2022 yılı Mart ayında ücretli çalışan aylık olarak sanayi sektöründe yüzde 0,7 arttı, inşaat sektöründe yüzde 0,6 arttı, inşaat sektöründe yüzde 0,5

azaldı ve ticaret-hizmet sektöründe yüzde 8,3 arttı.

Ücretli çalışan sayısı aylık olarak yüzde 0,6 arttı

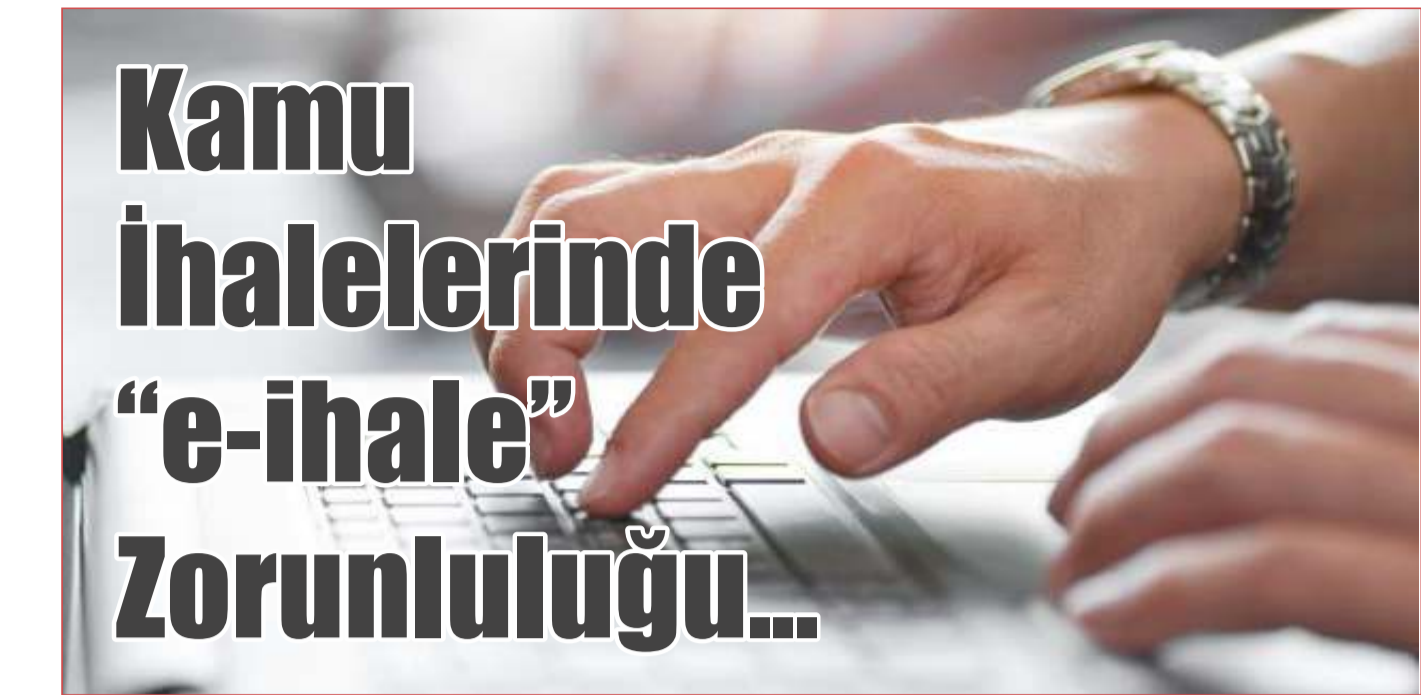
Sanayi, inşaat ve ticaret-hizmet sektörleri toplamında ücretli çalışan sayısı 2022 Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,6 arttı.

Ücretli çalışanların alt detaylarına bakıldığında; 2022 yılı Mart ayında ücretli çalışan aylık olarak sanayi sektöründe yüzde 0,7 arttı, inşaat sektöründe yüzde 0,6 arttı, inşaat sektöründe yüzde 0,5

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mayıs ayına ilişkin tüketici güven endeksi verilerini açıkladı. TÜİK ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yürütülen "Tüketici Eğilim Anketi" sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, mayısta bir önceki aya göre yüzde 0,4 arttı. Nisan'da 67,3 olan endeks, Mayısta 67,6 olarak kayıtlara geçti.

Mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Nisan'da 49,1 iken mayısta yüzde 1,2 azalarak 48,5

Kamu ihalelerinde elektronik ihale (e-ihale) yönteminin kullanımı zorunlu oldu. 1 Ağustos'tan sonra, yaklaşık maliyeti Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddesinde öngörülen eşik değerini yarımsa kadar olan mal ve hizmet alımlarında ve açık ihale usulü ile gerçekleştirilen ihalelerin e-ihale ile yapılması gerekecek.

3 Ekim'den sonra tüm açık ihaleler ile kanunun ilgili maddeleri gereğince pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihalelerin de e-ihale yöntemi ile yapılacak.

Bu zorunluluğun uygulanmasında ihalelerin ilan/duyuru tarihleri dikkate alınacak.

Aşırı düşük tekliflerde iyileştirmeye gidildi

Ayrıca, hizmet alımı ihalelerinde kullanılan tip

Özel Sektörün Yurt Dışı Kredi Borcu Martta Azaldı...

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Mart 2022 dönemine ait özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu gelişmeleri yayımlandı. Buna göre, mart ayında özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu 2021 sonuna kıyasla 1,7 milyar dolar azalarak 167,3 milyar dolara geriledi. Bu dönemde, özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2,1 milyar dolar düşüştü 159,5 milyar dolar, kısa vadeli kredi borcu (ticari krediler hariç) da 394 milyon dolar artışla 7,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bankaların uzun vadeli kredi biçimindeki borçlanmaları martta 2021 sonuna göre 1,1 milyar dolar azaldı, tahvil ihracı borçlanmaları da 1,4 milyar dolar düşüştü 18,6 milyar dolar oldu.

Aynı dönemde, bankacılık dışı finansal kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 80 milyon dolar azalırken, tahvil stoku değişiklik göstermeyerek 1,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde finansal olmayan kuruluşların kredi biçimindeki borçlanmaları 343 milyon dolar arttı, tahvil stoku 200 milyon dolar yükselişte 10,4 milyar dolara ulaştı.

Bankaların kısa vadeli kredi biçimindeki borçlanmaları, martta 2021 sonuna göre 484 milyon dolar artışla 5,2 milyar dolara, finansal olmayan kuruluşların kredi

sözleşme tasarruflarının "sözleşmeye aykırılık halleri, cezalar ve sözleşmenin feshi" başlıklı maddesinde revizyon yapılarak, cezaların uygulanmasında oluşabilecek muhtemel tereddütler giderildi.

Uygulanacak yaptırımların yalnızca sözleşmede yer alması ve ihale dokümanının diğer bileşenlerinde bu hususa ilişkin düzenlemeye yer verilmemesi, yer verilmesi halinde ise sözleşmedeki düzenlemelerin esas alınması sağlandı.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin ekinde yer alan ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde kullanılan tutanaklarda da değişiklikler yapıldı. Bu kapsamda, aşırı düşük teklif açıklama ve değerlendirme süreçlerinde iyileştirmeler yapıldı.

biçimindeki borçlanmaları 92 milyon dolar yükselişte 975 milyon dolara çıktı.

Bir yıl içindeki anapara geri ödemesi 45,8 milyar dolar Uzun vadeli kredi borcunun alacaklılara göre dağılımı incelendiğinde, tahvil hariç özel alacaklılara olan borçlar martta 2021 sonuna kıyasla 828 milyon dolar azalarak 106,7 milyar dolara geriledi. Aynı dönemde tahvil hariç özel alacaklılara olan kısa vadeli borç da 405 milyon dolar artışla 7,5 milyar dolara yükseldi.

Uzun vadeli kredi borcunun yüzde 62,7'si dolar, yüzde 33,8'i avro, yüzde 1,6'sı Türk lirası ve yüzde 1,9'u ise diğer döviz cinslerinden oluştu. Kısa vadeli kredi borcunun ise yüzde 41,5'i dolar, yüzde 37'si avro, yüzde 17,2'si Türk lirası ve yüzde 4,3'si diğer döviz cinsleri ile gerçekleştirildi. Öte yandan uzun vadeli toplam kredi borcunun yüzde 38,9'u finansal kuruluşlar, yüzde 61,1'ini finansal olmayan kuruluşlar gerçekleştirdi. Aynı dönemde, kısa vadeli toplam kredi borcunun yüzde 83,8'i finansal kuruluşlar, yüzde 16,2'si finansal olmayan kuruluşların borçlarındandı.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı toplam kredi borcu, mart sonu itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde gerçekleştirilecek olan anapara geri ödemelerinin toplamı 45,8 milyar dolar düzeyinde olduğu hesaplandı.

İhracatçı ve Üreticilere Kurumlar Vergisi İndiriminin Ayrıntıları Belli Oldu...

İhracat ve üretim faaliyetinden elde edilen kazançlar için kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli uygulanmasına ilişkin esaslar belirlendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılması İlişkin Tebliği Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. "Bireysel Emeklilik Tasaruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarla ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların da münhasıran üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli olarak uygulanmasına imkân tanınmıştır.

İndirimlerden aynı anda yararlanılabilecekler

Tebliğle, söz konusu uygulamaya ilişkin esaslar belirlendi. Buna göre, ihracat yapan kurumların münhasıran ihracattan, sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların da münhasıran üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimi uygulanacak. Sanayi sicil belgesi kapsamında üretilen ürünlerin ihrac edilmesi halinde de üretilenden elde edilen kazanç için 1 puan indirim yapılacaktır.

İndirimden yararlanılabilecek olanlar Sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden veya ihracat yapan tüm kurumlar vergisi mükellefleri, bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için 1 puanlık indirimden yararlanılabilecekler.

Hesap dönemi olarak takvim yılını kullanan mükellefler, 1 Ocak 2022'den itibaren üretim ve ihracat faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları için bu 1 puanlık indirimden faydalanılabilecek. İhracat yapan kurumların gerek mal gerekse hizmet ihracılarından elde ettikleri kazançlarına münhasıran olmak üzere ilgili dönemde geçerli kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli olacaktır.

Üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların üretim faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarıyla sınırlı olmak üzere kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimi olarak uygulanabilmesi için ise bu kurumların sanayi sicil belgesine sahip olması ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal etmesi gerekir.

Mükelleflerin ihracat ve üretim faaliyetlerinin yanı sıra diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarının da bulunması halinde ihracattan ve üretimden kaynaklanan ve 1 puan indirim uygulanacak matrah, ihracattan ve üretimden elde edilen kazancın

İthalat ve İhracat Birim Değer Endeksleri Martta Yükseldi

Türkiye İstatistik Kurumu, mart ayına ilişkin dış ticaret endekslerini açıkladı. Buna göre, ihracat birim değer endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,7 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 6,0, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 16,8, yakıtlarda yüzde 79,1 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 7,9 arttı.

İhracat birim değer endeksi 2022 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre yüzde 9,4 arttı.

İhracat miktar endeksi yüzde 8,2 arttı İhracat miktar endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,2 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 22,3, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 0,8, yakıtlarda yüzde 32,7 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 8,7 arttı.

İhracat miktar endeksi 2022 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre yüzde 10,4 arttı.

İthalat birim değer endeksi yüzde 33,7 arttı İthalat birim değer endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 33,7 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 12,4, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 19,2, yakıtlarda yüzde 174,2 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 10,1 arttı.

İthalat birim değer endeksi 2022 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre yüzde 37,1 arttı.

İthalat miktar endeksi yüzde 2,2 azaldı

İthalat miktar endeksi Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,2 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 19,5, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 7,2 ve yakıtlarda yüzde 7,1 azalırken, imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 1,6 arttı.

İhracat miktar endeksi 2022 yılı birinci çeyrekte bir önceki yılın birinci çeyreğine göre yüzde 3,6 arttı.

İhracat miktar endeksi yüzde 3,9 azaldı Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış serije göre; 2022 Şubat ayında 150,4 olan ihracat miktar endeksi yüzde 3,9 azalarak, 2022 Mart ayında 144,5 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış serije göre ise; 2021 Mart ayında 142,8 olan ihracat miktar endeksi yüzde 8,2 artarak, 2022 Mart ayında 154,5 oldu.

İthalat miktar endeksi yüzde 4,2 azaldı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış serije göre; 2022 Şubat ayında 114,6 olan ithalat miktar endeksi yüzde 4,2 azalarak, 2022 Mart ayında 109,8 oldu. Takvim etkilerinden arındırılmış serije göre ise; 2021 Mart ayında 115,6 olan ithalat miktar endeksi yüzde 2,2 azalarak, 2022 Mart ayında 113,1 oldu.

Dış ticaret haddi 2022 yılı Mart ayında 75,3 olarak gerçekleşti

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksinde bölünmesiyle hesaplanan ve 2021 yılı Mart ayında 91,0 olarak elde edilmiş olan dış ticaret haddi, 15,7 puan azalarak, 2022 yılı Mart ayında 75,3 oldu.

Dış ticaret haddi, 2022 yılı birinci çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre 19 puan azalarak 74,9 oldu.

Konut Satışları Nisan'da Rekor Kırdı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), nisan ayına ilişkin konut satış istatistiklerini açıkladı. Buna göre, Türkiye genelinde konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 38,8 artarak 133 bin 58 oldu. Konut satışlarında İstanbul, 26 bin 330 konut satışı ve yüzde 19,8 ile en yüksek paya sahip oldu. Satış sayılarında göre İstanbul'u 12 bin 195 konut satışı ve yüzde 9,2 pay ile Ankara, 8 bin 459 konut satışı ve yüzde 6,4 pay ile İzmir izledi. Konut satış sayısının en az olduğu iller sırasıyla 25'er konut ile Ardahan ve Hakkari, 47 konut ile Bayburt oldu.

Konut satışları Ocak-Nisan döneminde yüzde 26,2 arttı

Konut satışları Ocak-Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26,2 artışla 453 bin 121 olarak gerçekleşti.

İpotekli konut satışları 22 bin 30 olarak gerçekleşti

Türkiye genelinde ipotekli konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 82,9 artış göstererek 32 bin 30 oldu. Toplam konut satışları içinde ipotekli satışların payı yüzde 24,1 olarak gerçekleşti. Ocak-Nisan döneminde gerçekleşen ipotekli konut satışları ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 55,1 artışla 100 bin 372 oldu.

Nisan ayındaki ipotekli satışların, 7 bin 239'u; Ocak-Nisan dönemindeki ipotekli satışların ise 25 bin 724'ü ilk el satışları olarak gerçekleşti.

Diğer satış türleri sonucunda 101 bin 28 konut el değiştirildi

Türkiye genelinde diğer konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 28,9 artarak 101 bin 28 oldu. Toplam konut satışları içinde diğer satışların payı yüzde 75,9 olarak gerçekleşti. Ocak-Nisan döneminde gerçekleşen diğer konut satışları ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19,9 artışla 352 bin 749 oldu.

İlk el konut satış sayısı 36 bin 421 olarak gerçekleşti

Türkiye genelinde ilk el konut satış sayısı, Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24,7 artarak 36 bin 421 oldu. Toplam konut satışları içinde ilk el konut satışının payı yüzde 27,4 oldu. İlk el konut satışları Ocak-Nisan döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 19,4 artışla 130 bin 858 olarak gerçekleşti.

İkinci el konut satışlarında 96 bin 637 konut el değiştirildi

Türkiye genelinde ikinci el konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 45,0 artış göstererek 96 bin 637 oldu. Toplam konut satışları içinde ikinci el konut satışının payı yüzde 72,6 oldu. İkinci el konut satışları Ocak-Nisan döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 29,3 artışla 322 bin 263 olarak gerçekleşti.

Yabancılar 6 bin 447 konut satışı gerçekleştirdi

Yabancılar yapılan konut satışları Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 58,1 artarak 6 bin 447 oldu. Nisan ayında toplam konut satışları içinde yabancılar yapılan konut satışının payı yüzde 4,8 oldu. Yabancılar yapılan konut satışlarında ilk sırayı 2 bin 564 konut satışı ile İstanbul aldı. İstanbul'u sırasıyla 1 bin 970 konut satışı ile Antalya, 333 konut satışı ile Ankara izledi.

Yabancılar yapılan konut satışları Ocak-Nisan döneminde ise bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 48,9 artarak 20 bin 791 oldu.

En çok konut satışı Rusya Federasyonu vatandaşlarına yapıldı

Nisan ayında Rusya Federasyonu vatandaşları Türkiye'de bin 152 konut satın aldı. Rusya Federasyonu vatandaşları sırasıyla 905 konut ile İran, 714 konut ile Irak vatandaşları izledi.

Finansal Hizmetler Güven Endeksi Açıklandı

Finansal Hizmetler Güven Endeksi, Mayıs'ta 5,8 puan azalarak 172,9 seviyesine geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından mayıs ayına ilişkin Finansal Hizmetler İstatistikleri ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi açıklandı.

Finansal hizmetlere faaliyet gösteren 155 kuruluştan yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplanıştırmalarıyla elde edilen anket sonuçlarına göre, endeks Mayıs'ta 5,8 puan azalarak 172,9 seviyesine geriledi.

Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayımla endeksleri incelendiğinde, son üç aydaki iş durumu, son üç aydaki hizmetlere olan talep ve gelecek üç aydaki hizmetlere olan talep beklentisi olmak üzere tüm alt endeksler FHGE'yi azalış yönünde etkiledi.

İş durumu ve hizmetlere olan talebe ilişkin değerlendirmelere göre, son üç ayda iş durumunda iyileşme olduğu yönündeki değerlendirmeler bir önceki aya kıyasla zayıflamaya devam etti. Son üç ayda hizmetlere olan talepte artış olduğu yönündeki değerlendirmeler ile gelecek üç ayda hizmetlere olan talepte artış olacağı yönündeki beklentiler de zayıfladı.

İstihdamla ilişkin değerlendirmelere göre, son üç aydaki istihdamda azalış olduğunu bildirenlerin lehine olan sevir artış bildirenler lehine döndü, gelecek üç ayda istihdamda artış olacağı beklentilerinin lehine olan sevir ise geriledi.

2022 yılı Mayıs ayında, NACE Rev.2 sektörü sınıflamasına göre "Finans ve Sigorta Faaliyetleri" sektöründe güven endeksleri alt sektörler itibarıyla değerlendirildiğinde, "64-Finansal Hizmet Faaliyetleri (sigorta ve emeklilik fonları hariç)" ve "65-Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Fonları (zorunlu sosyal güvenlik hizmetleri hariç)" sektörleri bir önceki aya göre sırasıyla 5,5 ve 16,8 puan azalırken, "66-Finansal Hizmetler ile Sigorta Faaliyetleri için Yardımcı Faaliyetler" sektöründe ise 13,9 puanlık artış kaydedti.